ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 10.11.2005
COM(2005) 565 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Παγκόσμια Παρακολούθηση του Περιβάλλοντος και της Ασφάλειας (GMES/ΠΠΠΑ): από τη σύλληψη ως την υλοποίηση

{SEC(2005) 1432}

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγη 3

Περιληψη 3

1. Η στρατηγική διάσταση 4

2. Η ΠΠΠΑ στην υπηρεσία της ΕΕ 6

3. Εφαρμογή 7

3.1. Οι χρήστες στο προσκήνιο 7

3.2. Σταδιακή εφαρμογή δοκιμαστικών λειτουργικών υπηρεσιών 8

3.3. Υπηρεσίες υποψήφιες για ταχεία εισαγωγή 9

3.4. Στρατηγική χρηματοδότησης 9

3.5. Ενίσχυση των υφιστάμενων δυνατοτήτων 11

3.6. Αξιολόγηση του αντικτύπου 11

3.7. Διακυβέρνηση 12

3.7.1. Ρόλοι και αρμοδιότητες 12

3.7.2. Δομές 13

4. Προώθηση της ΠΠΠΑ/Επίθεση σήματος 15

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στόχος της ΠΠΠΑ είναι να παρέχει, σε σταθερή βάση, αξιόπιστες και επίκαιρες υπηρεσίες σχετικά με θέματα που αφορούν το περιβάλλον και την ασφάλεια που θα χρησιμεύουν στα άτομα που χαράζουν πολιτική. Η ΠΠΠΑ είναι μια πρωτοβουλία της ΕΕ, στην οποία ο ΕΟΔ (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος) θα εφαρμόσει τη διαστημική συνιστώσα ενώ η Επιτροπή θα διαχειρίζεται ενέργειες για τον εντοπισμό και την ανάπτυξη υπηρεσιών που βασίζονται τόσο σε επιτόπια δεδομένα όσο και σε δεδομένα τηλεπισκόπησης.

Η παρούσα ανακοίνωση καθορίζει μια στρατηγική για την υλοποίηση της ΠΠΠΑ, ξεκινώντας με τη δοκιμαστική φάση των τριών πρώτων λειτουργικών υπηρεσιών ΠΠΠΑ έως το 2008. Εξηγεί τη διαδικασία ορισμού του πεδίου εφαρμογής των υπηρεσιών αυτών, σε συνεργασία με τους χρήστες και καθορίζει το στόχο της Επιτροπής να εξασφαλίσει τη συνέχεια της υπηρεσίας. Συζητά, επίσης, τη δημιουργία των κατάλληλων δομών διαχείρισης που συνδέονται με την κάθε φάση του προγράμματος.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τη στιγμή που η κατοχή και η σωστή χρήση των πληροφοριών έχει σημαντικές γεωστρατηγικές επιπτώσεις, η Ευρώπη πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αξιολογεί τις πολιτικές της αντιδράσεις ανεξάρτητα, αξιόπιστα και έγκαιρα. Ένα ολοκληρωμένο σύστημα γεωεπισκόπησης, που χρησιμοποιεί τόσο διαστημικές όσο και επιτόπιες τεχνικές (ξηρά, αέρας και θάλασσα) με σαφώς προσδιορισμένες λειτουργικές υπηρεσίες, είναι πρωταρχικής σημασίας για να εξασφαλιστεί η εφαρμογή και η παρακολούθηση των πολιτικών για το περιβάλλον και την ασφάλεια στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης.

Προς το παρόν η ζήτηση για υπηρεσίες γεωεπισκόπησης είναι ακόμα κατακερματισμένη στην Ευρώπη, αλλά αυξάνεται. Δύο παράγοντες μπορούν να αλλάξουν αυτή την κατάσταση. Πρώτον, οι υπεύθυνοι για τη λήψη αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα πρέπει να πεισθούν ότι οι υπηρεσίες είναι αξιόπιστες όσον αφορά την ποιότητα και τη συνέχειά τους. Δεύτερον, πρέπει να διαπιστώσουν εκ πείρας ότι οι υπηρεσίες αυτές θα συμβάλλουν επαρκώς στους στόχους των οργανισμών τους, ώστε να δικαιολογήσουν το κόστος της μακροπρόθεσμης λειτουργίας, συντήρησης και ανανέωσής τους.

Από την πλευρά της προσφοράς, η Ευρώπη έχει αναπτύξει πρώτης τάξεως ικανότητες και εμπειρογνωμοσύνη. Ωστόσο, τα συστήματα παρατήρησης λειτουργούν ανεξάρτητα και η κάλυψη τόσο των επιτόπιων όσο και των δορυφορικών συστημάτων παρατήρησης δεν είναι πλήρης. Πολλοί δορυφόροι και επιτόπια δίκτυα παρατήρησης βρίσκονται σε πειραματικό στάδιο και δεν μπορούν να εξασφαλίσουν την απαιτούμενη ποιότητα και συνέχεια των μετρήσεων ώστε να παρέχουν τη βάση για λειτουργικές υπηρεσίες στο παρόν ή στο μέλλον. Ενώ οι διεθνείς μας εταίροι επενδύουν αδρά στην ανάπτυξη ικανοτήτων για την παγκόσμια παρακολούθηση, η Ευρώπη εξακολουθεί να εργάζεται με διαφορετικές εθνικές ικανότητες και διαφορετικά εθνικά πρότυπα.

Αναγνωρίζοντας τη στρατηγική σημασία της γεωεπισκόπησης και τις αυξανόμενες δυνατότητες της, η Ευρώπη θα αναπτύξει τη δική της λειτουργική ικανότητα με το πρόγραμμα ΠΠΠΑ. Η ΠΠΠΑ έχει σκοπό το συντονισμό των υφιστάμενων συστημάτων, την παραγωγή υπηρεσιών εγγυημένης εγκυρότητας και, κυρίως, την εξασφάλιση της μελλοντικής τους συνέχειας.

Η ΠΠΠΑ θα αναπτυχθεί σταδιακά με την εισαγωγή υπηρεσιών σε δοκιμαστική φάση, ξεκινώντας με τρεις ταχείες υπηρεσίες (ξηρά, θάλασσα, έκτακτη ανάγκη) ως το τέλος του 2008. Έχουν καθοριστεί ήδη ένδεκα συνολικά αρχικές υπηρεσίες, οι οποίες θα μπορούσαν να αναπτυχθούν διαδοχικά για να καλύψουν ένα ευρύ φάσμα αναγκών.

Βραχυπρόθεσμα, η ΠΠΠΑ θα βασιστεί στις υπάρχουσες δυνατότητες διαστημικής και επιτόπιας παρατήρησης που έχουν αναπτύξει τα κράτη μέλη της ΕΕ και του ΕΟΔ. Μακροπρόθεσμα, οι επενδύσεις θα στραφούν στην ανάπτυξη νέων δυνατοτήτων που θα παρέχουν συνέχεια στις πηγές δεδομένων και υποδομή για την ανάπτυξη υπηρεσιών ΠΠΠΑ.

Επίσης, θα πρέπει να επιτευχθεί βέλτιστη συμπληρωματικότητα στη διαχείριση των δραστηριοτήτων που συνδέονται με την ΠΠΠΑ. Η Επιτροπή σκοπεύει να δημιουργήσει μια οργανωτική δομή για τις υπηρεσίες ΠΠΠΑ ώστε να επιταχύνει τη συγκέντρωση της ζήτησης και να βελτιώσει την εσωτερική της διαχείριση. Η διαχείριση των επενδύσεων της ΕΕ και του ΕΟΔ στη διαστημική συνιστώσα θα γίνεται από κοινού με τον ΕΟΔ, σύμφωνα με τους αντίστοιχους δημοσιονομικούς κανόνες. Πιο μακροπρόθεσμες δομές διαχείρισης της ΠΠΠΑ θα συζητηθούν με τα κράτη μέλη της ΕΕ και του ΕΟΔ.

Η αποτελεσματική διαχείριση δεδομένων και η από κοινού χρήση πληροφοριών αποτελούν προϋπόθεση για την παραγωγή υπηρεσιών ΠΠΠΑ. Θα συνεχιστεί ο διαρκής διάλογος των ενδιαφερόμενων μερών για την ανάπτυξη της αναγκαίας υποδομής για χωρικών δεδομένων και θα ενισχυθεί η εφαρμογή της πρότασης οδηγίας της INSPIRE (Infrastructure for Spatial Information in Europe – Υποδομή χωρικών πληροφοριών στην Ευρώπη). Επομένως, η ΠΠΠΑ θα συμβάλει στη διευκόλυνση της πρόσβασης σε χωρικές πληροφορίες, καθώς και της χρήσης και της εναρμόνισής τους σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Η ΠΠΠΑ θα αποτελέσει βασικό εργαλείο για να αυξηθεί η διαλειτουργικότητα των εθνικών συστημάτων και, επομένως, θα συμβάλει στην ανάπτυξη των κατάλληλων ευρωπαϊκών προτύπων.

Η ΠΠΠΑ θα αναλάβει σημαντικό ρόλο στις διμερείς σχέσεις της ΕΕ με διεθνείς εταίρους. Θα αναπτυχθεί λαμβάνοντας υπόψη τις δραστηριότητες της ομάδας για τη γεωεπισκόπηση (Group on Earth Observations - GEO). Αναλαμβάνοντας το ρόλο του συντονιστή, η ΠΠΠΑ θα αποτελέσει την κύρια ευρωπαϊκή συνεισφορά στο παγκόσμιο δεκαετές πρόγραμμα εφαρμογής για ένα παγκόσμιο σύστημα συστημάτων γεωεπισκόπησης (Global Earth Observation System of Systems - GEOSS).

1. Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Η κατοχή πληροφοριών για το περιβάλλον και την ασφάλεια έχει γεωστρατηγική σημασία. Η πολιτική εντολή εκφράστηκε στη σύνοδο κορυφής του Γκέτεμποργκ τον Ιούνιο του 2001 και αργότερα στο ψήφισμα του Συμβουλίου που έχει σκοπό[1] «έως το 2008 να έχει επιτευχθεί μια **επιχειρησιακή** και **αυτόνομη** ευρωπαϊκή ικανότητα».

Στην ανακοίνωσή της του Φεβρουαρίου του 2004[2] η Επιτροπή περιέγραψε το στρατηγικό ρόλο της ΠΠΠΑ στην ανάπτυξη του ρόλου της ΕΕ ως παγκόσμιου παράγοντα και επισήμανε στοιχεία για την υλοποίησή της. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέφρασε την υποστήριξή του

---

1 Ψήφισμα 2001/C 350/02 του Συμβουλίου (13.11.2001)

2 Παγκόσμια Παρακολούθηση του Περιβάλλοντος και της Ασφάλειας (GMES): Ανάπτυξη ικανότητας GMES μέχρι το 2008 - σχέδιο δράσης 2004-2008 (COM(2004) 65 τελικό)

προς την εφαρμογή της ΠΠΠΑ[3]. Το δεύτερο συμβούλιο για το διάστημα επιβεβαίωσε ότι η ΠΠΠΑ θα είναι η δεύτερη «ναυαρχίδα» της ΕΕ όσον αφορά τη διαστημική πολιτική μετά το Galileo.

Η ανάγκη για αξιόπιστες και επίκαιρες πληροφορίες υπογραμμίζεται από την αυξημένη ζήτηση. Οι φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές στην Ευρώπη, την Αμερική, την Ασία και την Αφρική, σε συνδυασμό με τις αυξημένες ανάγκες για ασφάλεια, ενισχύουν περαιτέρω το αίτημα για καλύτερα συστήματα παρακολούθησης. Έχουν προσδιοριστεί ήδη παγκόσμια έως τοπικά επίπεδα απαιτήσεων.

Η ΠΠΠΑ θα συνεισφέρει τα μέγιστα στην κάλυψη των αναγκών της ΕΕ για ασφάλεια στον πολιτικό τομέα[4]. Επιπλέον, θα παρέχει ευκαιρίες για επιπλέον δυνατότητες στην ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνας (ΕΠΑΑ). Θα επιδιωχθούν όλες οι δυνατές πολιτικές και στρατιωτικές συνεργίες για να εξασφαλιστεί καλύτερη χρήση των πόρων, σε πλήρη συμπληρωματικότητα με το δορυφορικό κέντρο της ΕΕ (ΔΚΕΕ), που ήδη λειτουργεί στον τομέα αυτό.

Η ΠΠΠΑ θα παρέχει σημαντική ενίσχυση στην παρακολούθηση και αξιολόγηση του περιβάλλοντος και θα συνεισφέρει στην εφαρμογή του ενιαίου συστήματος πληροφοριών για το περιβάλλον που αναπτύσσεται από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη. Το σύστημα αυτό θα βελτιώσει την ποιότητα των πληροφοριών για το περιβάλλον, καθιστώντας τις ταυτόχρονα πιο προσιτές, και θα εκσυγχρονίσει και θα αναδιοργανώσει την υποβολή εκθέσεων για το περιβάλλον.

Επομένως, η ΠΠΠΑ καλύπτει τοπικά, περιφερειακά και παγκόσμια ζητήματα και αποκτά αποφασιστική σημασία για την περαιτέρω ανάπτυξη του ηγετικού ρόλου της Ευρώπης στην πρακτική εφαρμογή της γεωεπισκόπησης για την παρακολούθηση του κλίματος και του περιβάλλοντος και για την ασφάλεια στον πολιτικό τομέα.

Η ΠΠΠΑ θα αποτελέσει το εργαλείο με το οποίο η ΕΕ θα συμμετάσχει στις διεθνείς προσπάθειες ενίσχυσης του παγκόσμιου συστήματος παρατήρησης του κλίματος, σύμφωνα με τις συστάσεις της ομάδας G8 τον Ιούλιο του 2005. Θα συμβάλει στη στρατηγική της ΕΕ για την Αφρική[5], με την ανάπτυξη ενός αφρικανικού παρατηρητηρίου και την εφαρμογή της πρωτοβουλίας «Αφρικανική παρακολούθηση του περιβάλλοντος για την αειφόρο ανάπτυξη» (African Monitoring of the Environment for Sustainable Development - AMESD). Η ΠΠΠΑ προβλήθηκε στις διμερείς συζητήσεις της ΕΕ με τις ΗΠΑ, τη Ρωσία, την Κίνα και την Ινδία[6].

---

3 B5-0045/2004 Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου επί σχεδίου δράσης για την υλοποίηση της ευρωπαϊκής διαστημικής πολιτικής

4 Έκθεση της Ομάδας Εμπειρογνωμόνων για το Διάστημα και την Ασφάλεια (Μάρτιος 2005)

5 «Στρατηγική της ΕΕ για την Αφρική» COM(2005) 489 τελικό (12.10.2005)

6 Η σύνοδος κορυφής ΕΕ - ΗΠΑ («Η πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών για την αύξηση της διατλαντικής οικονομικής ολοκλήρωσης και ανάπτυξης», κοινή δήλωση των ΕΕ-ΗΠΑ) συμπέρανε ότι «θα προωθηθεί η συνεργασία με τη χρήση πολιτικής διαστημικής τεχνολογίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη, την επιστήμη, τη διερεύνηση και την εμβάθυνση της κοινωνίας της γνώσης». Η διάσκεψη ΕΕ-Ρωσίας το Μάιο του 2005 ενέκρινε ένα σύνολο χαρτών πορείας για τέσσερις κοινούς χώρους. Στον οδικό χάρτη για τον κοινό οικονομικό χώρο, η ΕΕ και η Ρωσία συμφωνούν να «προσφέρουν το κατάλληλο περιβάλλον για καρποφόρο συνεργασία στο πρόγραμμα ΠΠΠΑ.» Με την ευκαιρία της διάσκεψης Κίνας - ΕΕ το Σεπτέμβριο του 2005 οι δύο πλευρές συμφώνησαν «να ενισχύσουν τη συνεργασία της ΕΕ με την Κίνα στο διάστημα, συγκεκριμένα με από κοινού δραστηριότητες στη γεωεπισκόπηση και την επιστήμη της γης […]».

Οι ΗΠΑ δημοσίευσαν πρόσφατα το στρατηγικό τους πρόγραμμα για ένα ολοκληρωμένο σύστημα γεωεπισκόπησης. Η Ρωσία και η Ιαπωνία ετοιμάζονται να κάνουν το ίδιο.

Η ΠΠΠΑ θα αποτελέσει την κύρια ευρωπαϊκή συνεισφορά στο παγκόσμιο δεκαετές πρόγραμμα εφαρμογής για το GEOSS. Η ΠΠΠΑ θα παράγει στοιχεία και υπηρεσίες που συνδέονται τόσο με το περιβάλλον όσο και με την ασφάλεια. Η συμμετοχή της ΕΕ στο GEOSS θα διευκολύνει την ανταλλαγή στοιχείων με διεθνείς εταίρους στον τομέα της παρατήρησης του περιβάλλοντος και θα ενθαρρύνει την αυξημένη χρήση της γεωεπισκόπησης καθώς και την ανάπτυξη ενός συστήματος συστημάτων παρατήρησης σε παγκόσμια κλίμακα.

Ως πρωτοβουλία της ΕΕ, η ΠΠΠΑ θα βρίσκεται στο επίκεντρο μιας σειράς εταιρικών σχέσεων. Οι σχέσεις αυτές, καθώς και ο ρόλος των οργάνων, των κρατών μελών, του κλάδου υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας (περιλαμβανομένων των ΜΜΕ), των κοινοτήτων χρηστών κτλ., θα πρέπει να καθοριστούν σε επίπεδο ΕΕ.

Η ΠΠΠΑ θα τονώσει την οικονομική ανάπτυξη διευκολύνοντας τη δημιουργία καινοτόμων υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας. Συγκαταλέγεται στα σχέδια ταχείας έναρξης της πρωτοβουλίας της Επιτροπής υπέρ της οικονομικής ανάπτυξης[7]. Η ΠΠΠΑ αναμένεται να παρακινήσει το βιομηχανικό κλάδο να επεκτείνει την προσφορά υπηρεσιών του και να αναπτύξει τις καινοτόμους τεχνολογίες παρατήρησης, επικοινωνίας και πληροφορίας που θα απαιτηθούν στο πλαίσιο μιας δυναμικής και εξελικτικής ικανότητας ΠΠΠΑ, δημιουργώντας ευκαιρίες για να αυξηθεί η χρήση των πηγών πληροφοριών από τον ιδιωτικό τομέα. Η βιομηχανική βάση της Ευρώπης θα αποτελέσει σημαντικό πλεονέκτημα για τη διατήρηση της ευρωπαϊκής αυτόνομης ικανότητας και της πολιτικής ανεξαρτησίας στη λήψη αποφάσεων.

2. Η ΠΠΠΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΕ

Η ΠΠΠΑ θα αυξήσει σημαντικά την ικανότητα των γεωχωρικών πληροφοριών να υποστηρίζουν πλήθος πολιτικών της ΕΕ και συγκεκριμένα:

– τις περιβαλλοντικές δεσμεύσεις της Ευρώπης, εντός της επικράτειας της ΕΕ και παγκοσμίως, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση, στην εφαρμογή και στην εξακρίβωση των περιβαλλοντικών πολιτικών της Κοινότητας[8], των εθνικών κανονισμών και των διεθνών συμβάσεων·

– άλλους τομείς πολιτικής της ΕΕ όπως η γεωργία, η περιφερειακή ανάπτυξη, η αλιεία, οι μεταφορές, οι εξωτερικές σχέσεις, η αναπτυξιακή βοήθεια και η ανθρωπιστική βοήθεια·

– την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ), συμπεριλαμβανομένης και της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΕΠΑΑ)·

---

7 «Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για την ανάπτυξη: Επενδύσεις στα δίκτυα και τη γνώση για την ανάπτυξη και την απασχόληση: Τελική έκθεση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο» COM(2003) 690 τελικό (21.11.2003)

8 Το 6ο Σχέδιο Δράσης για το περιβάλλον (2004 - 2010) πραγματεύεται την αλλαγή του κλίματος, τη φύση και τη βιοποικιλότητα, το περιβάλλον και την υγεία, τους φυσικούς πόρους και τα απόβλητα.

– άλλες πολιτικές που αφορούν την ασφάλεια των ευρωπαίων πολιτών σε κοινοτικό και σε εθνικό επίπεδο[9], συγκεκριμένα τη δικαιοσύνη και τις εσωτερικές υποθέσεις και τα τελωνεία, συμπεριλαμβανομένων της επιτήρησης και διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων[10].

Οι υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δαπανούν δεκάδες εκατομμύρια ευρώ ετησίως στη χρήση χωρικών στοιχείων σε ένα ευρύ φάσμα πολιτικών· το δορυφορικό κέντρο της ΕΕ συλλέγει επίσης στοιχεία γεωεπισκόπησης για να εξάγει πληροφορίες υπέρ της ΚΕΠΠΑ, συμπεριλαμβανομένης της ΕΠΑΑ[11]. Βάσει των τρεχουσών και αναμενόμενων πολιτικών εξελίξεων, οι δαπάνες αυτές πρόκειται να αυξηθούν σημαντικά στο προσεχές μέλλον.

Ακολουθούν μερικά συγκεκριμένα παραδείγματα:

– στη γεωργία: έλεγχοι της καλλιεργούμενης επιφάνειας και αγροπεριβαλλοντικά μέτρα·

– στην αλιεία: τα συστήματα παρακολούθησης και εντοπισμού σκαφών·

– στις εξωτερικές σχέσεις: λήψη εικόνων στο πλαίσιο ειδικών κοινοτικών μέσων (π.χ. μηχανισμός ταχείας αντίδρασης)·

– στο περιβάλλον: χρήση γης και μεταβολές χρήσης γης, φυσικοί κίνδυνοι (π.χ. δασικές πυρκαγιές, πλημμύρες, αντιμετώπιση των τσουνάμι) και παρακολούθηση της παγκόσμιας αλλαγής του κλίματος·

– στην αναπτυξιακή πολιτική: δραστηριότητες παρακολούθησης των υδάτων, της βλάστησης και της ασφάλειας των τροφίμων·

– στην έρευνα: περιβαλλοντική έρευνα.

3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ

3.1. Οι χρήστες στο προσκήνιο

Σκοπός της τρέχουσας φάσης ανάπτυξης είναι η δημιουργία μιας ισχυρής βάσης χρηστών για τις υπηρεσίες πληροφοριών ΠΠΠΑ. Αυτό συνεπάγεται τον εντοπισμό και την ενημέρωση των αναγκών και την παροχή αξιόπιστων και αποτελεσματικών υπηρεσιών.

Οι χρήστες των υπηρεσιών πληροφοριών ΠΠΠΑ συμμετέχουν στην ανάπτυξη, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των πολιτικών για το περιβάλλον και την ασφάλεια σε παγκόσμια έως τοπική κλίμακα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι ένας από τους κυριότερους χρήστες. Οι ανάγκες της προσδιορίζονται και η ζήτηση συγκεντρώνεται σταδιακά.

---

9 «Μια ασφαλής Ευρώπη σε έναν καλύτερο κόσμο - Ευρωπαϊκή στρατηγική για την ασφάλεια» Χαβιέ Σολάνα 12/12/2003.

10 Συμπεριλαμβανομένου του έργου της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών

11 Βλέπει την κοινή δράση του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, για την ίδρυση Δορυφορικού Κέντρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 2 σημείο 1: (2001/555/ΚΕΠΠΑ) Το Κέντρο υποστηρίζει τη λήψη αποφάσεων της Ένωσης στη συνάρτηση της ΚΕΠΠΑ, ιδίως της ΕΠΑΑ, παρέχοντας υλικό προερχόμενο από την ανάλυση δορυφορικών εικόνων και συναφών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων αεροφωτογραφιών, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4.

Οι χρήστες θα πρέπει να είναι βέβαιοι ότι οι υπηρεσίες θα είναι διαθέσιμες σε μακροπρόθεσμη βάση. Αυτό απαιτεί ενέργειες που θα εξασφαλίζουν τη διαθεσιμότητα της διαστημικής και της επιτόπιας υποδομής καθώς και της υποδομής για τη διαχείριση δεδομένων.

Πρέπει να δημιουργηθούν μηχανισμοί αξιολόγησης για την εξακρίβωση της ποιότητας, της συνάφειας και της απόδοσης των υπηρεσιών. Η εισαγωγή της κάθε υπηρεσίας θα εξαρτηθεί από την ολοκλήρωση ορισμένων σημαντικών σταδίων-οροσήμων. Οι αντίστοιχοι οδικοί χάρτες θα περιλαμβάνουν το κόστος έναρξης και το κόστος λειτουργίας της κάθε μίας.

3.2. Σταδιακή εφαρμογή δοκιμαστικών λειτουργικών υπηρεσιών

Η ΠΠΠΑ είναι σύνθετη από τη φύση της: θα απαιτήσει, ανάλογα με την περίπτωση, την ενσωμάτωση στοιχείων από διαστημικές και επιτόπιες (εναέριες, πλωτές και επίγειες) δυνατότητες γεωεπισκόπησης σε υπηρεσίες λειτουργικών εφαρμογών με βάση τις απαιτήσεις των χρηστών.

Είναι βασικό να ξεπεράσουμε την τρέχουσα προσέγγιση που βασίζεται σε σχέδια. Η ικανότητα αυτή πρέπει να αναπτυχθεί σταδιακά, βάσει σαφώς καθορισμένων προτεραιοτήτων και με χρήση, όπου αυτό είναι δυνατόν, υφιστάμενων στοιχείων.

Η σταδιακή εισαγωγή υπηρεσιών θα βασιστεί στα ακόλουθα:

- την ωριμότητά τους·
- την υιοθέτηση και χρήση από τις κοινότητες χρηστών (συνάφεια για τη χάραξη και την εφαρμογή πολιτικής)· και
- τη μακροπρόθεσμη διατήρηση της προσφοράς και της ζήτησης.

Οι δοκιμαστικές υπηρεσίες και οι απαραίτητες υποδομές θα χρηματοδοτηθούν από κοινοτικούς, εθνικούς και περιφερειακούς πόρους. Η ταχύτητα εισαγωγής των υπηρεσιών θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την αποτελεσματική άντληση και συγκέντρωση αυτών των χρηματοδοτικών πόρων.

Η επίτευξη αυξημένης διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων απόκτησης στοιχείων είναι μια από τις προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν· άλλες προκλήσεις είναι η εναρμόνιση και η προώθηση της τυποποίησης των δομών και διασυνδέσεων δεδομένων· η υπερνίκηση πολιτικών εμποδίων για την από κοινού χρήση των δεδομένων· ο σχεδιασμός μηχανισμών εξασφάλισης της ποιότητας· η επίτευξη συνδυασμού στοιχείων από διάφορες πηγές και σε διάφορα επίπεδα· και η παροχή καινοτόμων και φιλικών προς το χρήστη υπηρεσιών που να είναι οικονομικά συμφέρουσες και βιώσιμες. Όλα αυτά πρέπει να ενταχθούν σε ένα συνεκτικό, ενιαίο, γενικό πρόγραμμα χωρίς να χάνονται τα οφέλη της αποκεντρωμένης διαχείρισης και των επενδύσεων.

Πρέπει να επιλεγούν βραχυπρόθεσμες ευκαιρίες και να οριστεί το πεδίο εφαρμογής τους. Για την επίτευξη του στόχου να λειτουργούν οι υπηρεσίες ως το 2008, πρέπει να εφαρμοστούν ταχέως.

3.3. Υπηρεσίες υποψήφιες για ταχεία εισαγωγή

Ως πρώτο βήμα, η Επιτροπή κρίνει ότι τρεις υπηρεσίες ταχείας εισαγωγής ενδέχεται να ικανοποιούν τα κριτήρια αυτά και να προχωρήσουν σε δοκιμαστική λειτουργική φάση. Καθόρισε μια διαδικασία για την επικύρωσή τους και τον καθορισμό του ακριβούς πεδίου και των όρων εφαρμογής τους. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει θεματικά εργαστήρια (τα οποία θα πραγματοποιηθούν τον Οκτώβριο - Νοέμβριο 2005) με σκοπό την ενίσχυση της συμμετοχής και της δέσμευσης των ενδιαφερόμενων κοινοτήτων χρηστών. Οι τρεις υπηρεσίες που προτάθηκαν ήδη στα κράτη μέλη της ΕΕ και του ΕΟΔ στο συμβουλευτικό συμβούλιο για την ΠΠΠΑ είναι οι εξής: αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, παρακολούθηση της ξηράς και θαλάσσιες υπηρεσίες. Περιγράφονται στο παράρτημα Α.

Ο συνολικός στόχος εξακολουθεί να είναι η ανάπτυξη ενός εκτεταμένου φάσματος υπηρεσιών ΠΠΠΑ οι οποίες να καλύπτουν τις ανάγκες των χρηστών και των οποίων τα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη να δικαιολογούν την επένδυση. Επομένως, εντός του 2005-6 θα ετοιμαστεί η υποστήριξη για την περαιτέρω ανάπτυξη των υπηρεσιών αυτών . Χρησιμοποιώντας την ίδια διαδικασία επικύρωσης όπως και για τις υπηρεσίες ταχείας οδού (βλέπε παράρτημα Β), θα εισαχθούν σταδιακά περαιτέρω δοκιμαστικές υπηρεσίες ώστε να προσφέρεται ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών, όπως αναφέρεται στο παράρτημα C. Οι υπηρεσίες αυτές θα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την παρακολούθηση της ατμόσφαιρας, την επιτήρηση των εξωτερικών συνόρων και την πρόληψη κρίσεων, στις οποίες ορισμένα κράτη μέλη, όπως έχουν υπογραμμίσει, αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία.

Ο σκοπός είναι να αναπτυχθούν και να επικυρωθούν σταδιακά ορισμένες δοκιμαστικές λειτουργικές υπηρεσίες, βάσει επιλεγμένων σχεδίων έρευνας και ανάπτυξης, που επεκτείνουν και ενισχύουν τις παρούσες ενέργειες. Επομένως, η Επιτροπή εξασφαλίζει ότι στο πλαίσιο του έκτου προγράμματος πλαισίου, τα τρέχοντα σχέδια ΠΠΠΑ υποστηρίζουν την υλοποίηση πιθανών λειτουργικών υπηρεσιών. Οι υπόλοιποι πόροι του έκτου προγράμματος πλαισίου που απομένει να διατεθούν θα επικεντρωθούν, κατά το δυνατό, σε υπηρεσίες ταχείας εισαγωγής, που περιλαμβάνουν τη σύνθεση των συνιστωσών – επιτόπια, διαστημική και διαχείριση δεδομένων – και την ανάπτυξη της διαστημικής συνιστώσας του ΠΠΠΑ. Η δοκιμαστική φάση των υπηρεσιών ταχείας εισαγωγής αναμένεται να είναι έτοιμη για πρώιμη παράδοση το 2008.

Πολύ σημαντική για την επιτυχία της συνιστώσας υπηρεσιών της ΠΠΠΑ είναι η ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής υποδομής χωρικών δεδομένων, όπως προβλέπεται στην πρόταση οδηγίας του INSPIRE. Επομένως, οι δοκιμαστικές υπηρεσίες θα αποτελέσουν παράλληλα δοκιμαστικά σχέδια του INSPIRE και θα ενσωματωθούν στο πρόγραμμα εφαρμογής του. Πρέπει να αναπτυχθούν πολιτικές για τα δεδομένα που να διευκολύνουν την απόκτηση και αξιοποίησή τους τόσο από τους παρέχοντες τις υπηρεσίες όσο και από τους χρήστες.

3.4. Στρατηγική χρηματοδότησης

Την τελευταία πενταετία δαπανήθηκαν περίπου 230 εκατομμύρια ευρώ σε ευρωπαϊκό επίπεδο σε υπηρεσίες επίδειξης που συνδέονται με το ΠΠΠΑ: η ΕΕ διέθεσε μέσω του έκτου προγράμματος πλαισίου περίπου 100 εκατομμύρια ευρώ (από το 2003 έως το 2006)· την ίδια πενταετία ο ΕΟΔ επένδυσε 130 εκατομμύρια ευρώ στη διαστημική και την επίγεια συνιστώσα καθώς και στη συνιστώσα των υπηρεσιών.

Αν και μακροπρόθεσμα οι υπηρεσίες προβλέπεται να χρηματοδοτούνται από τους χρήστες, οι υποδομές ζωτικής σημασίας και οι τεχνολογίες υποστήριξης θα χρειαστούν αρχική επένδυση για την εισαγωγή των δοκιμαστικών υπηρεσιών.

Η Επιτροπή ετοιμάζει το συγκεκριμένο πρόγραμμα του έβδομου προγράμματος πλαισίου. Οι δραστηριότητες Ε&ΤΑ μέσω του προγράμματος πλαισίου κοινοτικής έρευνας, ιδίως στον περιβαλλοντικό τομέα, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη διαθεσιμότητα στοιχείων γεωεπισκόπησης. Ως η δεύτερη «ναυαρχίδα» της διαστημικής πολιτικής της ΕΕ, προβλέπεται ότι η ΠΠΠΑ θα λάβει προτεραιότητα στον καταμερισμό της διαθέσιμης χρηματοδότησης για το διάστημα από το έβδομο πρόγραμμα πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας[12] (ΠΠ7). Από το κονδύλιο αυτό προβλέπεται να χρηματοδοτηθεί σημαντικό μέρος του προϋπολογισμού της διαστημικής συνιστώσας, για την οποία ο ΕΟΔ έχει υπολογίσει επένδυση 2,3 δισεκατομμυρίων ευρώ για το 2006-2013[13]. Τα κράτη μέλη της ΕΕ και του ΕΟΔ σκοπεύουν ήδη να συμπληρώσουν την επένδυση αυτή με ένα πρόγραμμα ΕΟΔ και, σε ορισμένες περιπτώσεις, προγράμματα για την ανάπτυξη εθνικών δορυφορικών συστημάτων.

Τα ερευνητικά σχέδια που θα χρηματοδοτηθούν μέσω της θεματικής προτεραιότητας «Περιβάλλον» του ΠΠ7 θα συμβάλουν περαιτέρω στον εντοπισμό μελλοντικών λειτουργικών υπηρεσιών ΠΠΠΑ. Θα παράγουν στοιχεία και μοντέλα που θα συμβάλλουν στην υλοποίηση των εννέα τομέων της ΠΠΠΑ με κοινωνικό όφελος. Η θεματική προτεραιότητα «Τεχνολογίες της κοινωνίας της πληροφορίας» θα συμβάλει στο στοιχείο διαχείρισης δεδομένων και πληροφοριών της ΠΠΠΑ, στην υλοποίηση του INSPIRE και, επομένως, και του GEOSS.

Μια συνολική στρατηγική χρηματοδότησης για την επιτόπια συνιστώσα και τη συνιστώσα διαχείρισης δεδομένων είναι πιο δύσκολο να αναπτυχθεί, λόγω της ποικιλίας και του διασκορπισμού των αρμοδιοτήτων σε πολλούς διαφορετικούς οργανισμούς στα κράτη μέλη. Θα απαιτηθεί η καλύτερη ευθυγράμμιση των χρηματοδοτικών πόρων και η εξεύρεση νέων όπου χρειάζεται να καλυφθούν κενά στην υποδομή.

Θα διερευνηθεί η χρήση κοινοτικών μέσων που δεν συνδέονται με την τεχνολογική ανάπτυξη σε σχέση με την επιτόπια καθώς και τη διαστημική συνιστώσα.

Προς το παρόν, για να γίνει λειτουργική η ΠΠΠΑ απαιτείται μια σειρά από συμπράξεις εντός του δημόσιου τομέα από την πλευρά της προσφοράς, που θα ενισχυθούν με την παρέμβαση ερευνητικών προϋπολογισμών. Οι συμπράξεις αυτές θα εξακολουθήσουν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, αλλά μελλοντικά, όταν οι υπηρεσίες ενσωματωθούν στην ανάπτυξη ή την εφαρμογή δημόσιων πολιτικών θα πρέπει να υποστηρίζονται από τους σχετικούς θεσμικούς χρήστες. Σε ορισμένους τομείς, η ΠΠΠΑ μπορεί να προσελκύσει και πελάτες από τον ιδιωτικό τομέα, με κατάλληλους μηχανισμούς ανάκτησης του κόστους. Αυτό ενδεχομένως να καταστήσει δυνατές, σε εύθετο χρόνο, τις συμπράξεις μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.

Αυτό θα επιτευχθεί μόνον εάν η Ευρώπη αξιοποιήσει τις δυνάμεις της με καλύτερο συντονισμό και με τη συγκέντρωση όλων των διαθέσιμων πόρων.

---

12 COM(2005) 119 τελικό της 6.4.2005

13 Πρόγραμμα που πρότεινε ο Γενικός Διευθυντής του ΕΟΔ στα κράτη μέλη του ΕΟΔ

3.5. Ενίσχυση των υφιστάμενων δυνατοτήτων

Η ΠΠΠΑ θα εξακολουθήσει να χρησιμοποιεί στο μέγιστο βαθμό τις υφιστάμενες δυνατότητες, εθνικές ή ευρωπαϊκές. Αυτές είναι απαραίτητο να χαρτογραφηθούν, όπως και οι υφιστάμενες και προγραμματιζόμενες υποδομές που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην κάλυψη των απαιτήσεων και να εξασφαλίσουν τη διαλειτουργικότητά τους. Τα εναπομένοντα κενά πρέπει να εντοπιστούν, μαζί με τις ανάγκες αντικατάστασης των υφιστάμενων δυνατοτήτων, να συζητηθούν από την ΕΕ και τους οργανισμούς της, τον ΕΟΔ, τον Ευρωπαϊκό οργανισμό για την εκμετάλλευση μετεωρολογικών δορυφόρων (EUMETSAT) και τα κράτη μέλη των οργανισμών αυτών. Πρέπει να εξασφαλιστεί η μέγιστη χρήση στην Ευρώπη των υφιστάμενων και προγραμματιζόμενων λειτουργικών δορυφόρων, των επιτόπιων δικτύων και των υποδομών διαστημικών δεδομένων. Χρειάζεται καλύτερος συντονισμός και παροχή πόρων, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων πολλαπλών χρήσεων.

Για να εξασφαλιστούν αυτόνομες ικανότητες, όπως συνέστησε η σύνοδος κορυφής στο Γκέτεμπργκ, η Ευρώπη πρέπει σταδιακά να βασιστεί στις δικές της δυνατότητες. Πρέπει να καθοριστεί η μεσοπρόθεσμη έως μακροπρόθεσμη στρατηγική για να επιτευχθεί αυτό, λαμβάνοντας υπόψη την αυξανόμενη αλληλεξάρτηση των διεθνών εταίρων.

Ωστόσο, αναγνωρίζεται ότι ορισμένα μέτρα που αφορούν την ανάπτυξη της διαστημικής συνιστώσας της ΠΠΠΑ πρέπει να ληφθούν επειγόντως ώστε να μην διακοπεί η ροή των δεδομένων κατά τα επόμενα 10-15 έτη. Σήμερα η πλειονότητα των υπηρεσιών τύπου ΠΠΠΑ βασίζονται σε παρατηρήσεις δορυφόρων που έχουν ήδη υπερβεί την προδιαγεγραμμένη διάρκεια ζωής τους ή θα τη συμπληρώσουν σε λίγα χρόνια.

Προκειμένου να καλυφθούν οι πλέον επείγουσες ανάγκες παρατήρησης μέσω δορυφόρου, ο Γενικός Διευθυντής του ΕΟΔ πρότεινε στα κράτη μέλη του ΕΟΔ να εξασφαλίσουν έναν αρχικό προϋπολογισμό για την κάλυψη των πρώτων φάσεων ανάπτυξης της μελλοντικής διαστημικής υποδομής της ΠΠΠΑ (συμπεριλαμβανομένης της σχετικής επίγειας συνιστώσας). Η Επιτροπή επικροτεί την πρόταση αυτή, η οποία λαμβάνει υπόψη τα σχέδιά της για τις αρχικές υπηρεσίες, και ιδίως, τις τρεις υπηρεσίες ταχείας εισαγωγής. Το 2006-2007 θα αξιολογήσει τη συμβολή της στη διαστημική συνιστώσα της ΠΠΠΑ υπό το πρίσμα των παρακάτω:

- παγίωση των αναγκών των χρηστών·
- καθορισμός των αρχικών υπηρεσιών, ιδίως των υπηρεσιών ταχείας εισαγωγής· και
- έγκριση της πρότασης προγράμματος του ΠΠ7 και του προϋπολογισμού του.

Πραγματοποιούνται ήδη αξιολογήσεις των κενών και της αποτελεσματικότητας των υποδομών επιτόπιων και διαστημικών δεδομένων. Το 2006-2007 το αποτέλεσμα των πορισμάτων αυτών θα συμβάλει στον καλύτερο καθορισμό των μελλοντικών κοινοτικών συνεισφορών.

3.6. Αξιολόγηση του αντικτύπου

Η παρούσα ανακοίνωση περιγράφει τη στρατηγική και τις βραχυπρόθεσμες αλλαγές στη διαχείριση της πρωτοβουλίας ΠΠΠΑ. Σύμφωνα με τη γενική κοινοτική πολιτική, πριν κατανεμηθούν σημαντικά κονδύλια σε δοκιμαστικές λειτουργικές υπηρεσίες, θα χρειαστεί

αιτιολόγηση της ΠΠΠΑ βάσει μιας αξιόπιστης αξιολόγησης του αντικτύπου. Εν όψει των σχετικών δεσμεύσεων που αναμένονται από τα κράτη μέλη της ΕΕ και του ΕΟΔ, αυτή η αξιολόγηση του αντικτύπου πρέπει να αφορά ειδικά την ΠΠΠΑ και όχι γενικά το ΠΠ7. Τα γενικά κοινωνικοοικονομικά επιχειρήματα υπέρ της ΠΠΠΑ επισημάνθηκαν στην πρώτη φάση μελέτης ανεξάρτητων συμβούλων. Τα κράτη μέλη παρείχαν ομάδα εμπειρογνωμόνων που θα αξιολογεί τη μεθοδολογία της μελέτης κατά την εξέλιξή της.

Η μελέτη επισημαίνει μια σειρά στρατηγικών πλεονεκτημάτων από την εφαρμογή της ΠΠΠΑ. Από τη φύση τους πολλά σημαντικά οφέλη δεν είναι δυνατόν να *ποσοτικοποιηθούν*. Ωστόσο, η έκθεση επισημαίνει επίσης σημαντικά *ποσοτικοποιήσιμα* οφέλη κατά την περίοδο 2005-2030. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής έχουν ετοιμάσει μια προκαταρκτική αξιολόγηση του αντικτύπου, η οποία θα ολοκληρωθεί και θα δημοσιευθεί μέσα στους προσεχείς μήνες, αφού καταστεί διαθέσιμη η τελική έκθεση της κοινωνικοοικονομικής μελέτης.

Η δεύτερη φάση της μελέτης αναμένεται να ολοκληρωθεί το Νοέμβριο του 2005. Στόχος της είναι να αποδείξει το συνολικό όφελος με λεπτομερή τεκμηρίωση και περαιτέρω διαβούλευση των ενδιαφερόμενων μερών. Θα επισημάνει επίσης ποιες γεωγραφικές περιοχές και ποιοι οικονομικοί τομείς αναμένεται να εξασφαλίσουν τα οφέλη αυτά και θα προσπαθήσει να αντιδιαστείλει ανάμεσα στα βραχυπρόθεσμα και τα μακροπρόθεσμα οφέλη. Στο σημείο αυτό η αξιολόγηση του αντικτύπου θα ολοκληρωθεί και θα δημοσιευθεί.

3.7. Διακυβέρνηση

Η ορθή κατανομή του έργου και ο καθορισμός των οργανωτικών σταδίων είναι πολύ σημαντικά για την επιτυχημένη υλοποίηση της ΠΠΠΑ.

3.7.1. Ρόλοι και αρμοδιότητες

Είναι βασικό να επιτευχθεί η βέλτιστη συμπληρωματικότητα ανάμεσα στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τον ΕΟΔ και τα κράτη μέλη τους, με βάση σαφώς καθορισμένους ρόλους και αρμοδιότητες.

Η ΕΕ:

- θα καθορίσει τις προτεραιότητες και τις απαιτήσεις·
- θα συγκεντρώσει την πολιτική βούληση και τη ζήτηση των χρηστών· και
- θα εξασφαλίσει τη διαθεσιμότητα και τη συνέχιση των υπηρεσιών.

Ο ΕΟΔ:

- θα υποστηρίξει και θα ορίσει τις τεχνικές προδιαγραφές της διαστημικής συνιστώσας·
- θα υλοποιήσει τη διαστημική συνιστώσα, συντονίζοντας τα κέντρα αριστείας σε ολόκληρη την Ευρώπη· και
- θα ενημερώνει την ΕΕ σχετικά με τις μελλοντικές απαιτήσεις της διαστημικής συνιστώσας.

Τα κράτη μέλη μπορούν:

- να ενισχύουν τον εσωτερικό συντονισμό της σχετικής συλλογής δεδομένων και των δραστηριοτήτων διαχείρισης και να συνενώνουν την εθνική ζήτηση·
- να συμβάλλουν στην υλοποίηση των αναγκαίων υποδομών για τα διαστημικά δεδομένα και των επιτόπιων συνιστωσών·
- να υποστηρίζουν την υλοποίηση της διαστημικής συνιστώσας.

Επομένως, ο ΕΟΔ θα διαχειριστεί την ανάπτυξη των διαστημικών υποδομών που έχουν επιλεγεί για ενίσχυση από το ΠΠ7, σύμφωνα με τους κανόνες του προγράμματος, ενσωματώνοντας τις δραστηριότητες αυτές στις δικές του δραστηριότητες στον τομέα αυτό. Η Επιτροπή θα διαχειριστεί την ανάπτυξη των υπηρεσιών ΠΠΠΑ που υποστηρίζονται από το ΠΠ7, είτε άμεσα είτε με εξωτερική ανάθεση. Αυτό θα επιτρέψει τη βέλτιστη ενσωμάτωση δεδομένων από την επιτόπια παρακολούθηση. Μόλις ολοκληρωθούν τα τρέχοντα σχέδια του ΕΟΔ για επιμέρους υπηρεσίες ΠΠΠΑ, η περαιτέρω ανάπτυξη και ενοποίηση των υπηρεσιών αυτών θα αποτελεί αρμοδιότητα της ΕΚ, ως αναπόσπαστο τμήμα του γενικού της προγράμματος στο πλαίσιο του ΠΠ7.

Η λειτουργία του δορυφόρου και των επιτόπιων συστημάτων θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη την κυριότητα των περιουσιακών στοιχείων. Με τον τρόπο αυτό η χρήση της υφιστάμενης εμπειρογνωμοσύνης από διακυβερνητικούς οργανισμούς, τα κράτη μέλη και τη βιομηχανία θα καταστεί όσο το δυνατόν πιο συμφέρουσα από οικονομική άποψη.

Όσον αφορά τη διαπραγμάτευση της παροχής στοιχείων γεωεπισκόπησης που χρειάζονται για τις λειτουργικές υπηρεσίες ΠΠΠΑ, τόσο κατά τη δοκιμαστική τους φάση όσο και όταν θα είναι πλήρως λειτουργικές, είναι αναγκαίο να βρεθεί ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για να γίνει αυτό, βάσει μιας συνεκτικής πανευρωπαϊκής προσέγγισης.

3.7.2. Δομές

Η δομή διαχείρισης της ΠΠΠΑ πρέπει να εξελιχθεί σύμφωνα με τη σταδιακή ανάπτυξη νέων λειτουργικών υπηρεσιών και την εξέλιξη των αναγκών των χρηστών. Πρέπει να είναι πρακτική, ευέλικτη και σπονδυλωτή. Επομένως, η διαχειριστική δομή θα πρέπει να είναι επαρκώς ανοιχτή ώστε κάθε φορά να μπορεί να εξελιχθεί προς το επόμενο βήμα.

Η επιτυχής εφαρμογή της GMES θα απαιτήσει την ενεργό συμμετοχή της βιομηχανίας, και ιδίως των ΜΜΕ και των φορέων παροχής υπηρεσιών. Η συμμετοχή της βιομηχανίας σε ένα τέτοιο σχέδιο κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος παραμένει ανοιχτή επιλογή. Θα συνοδεύεται από μελέτη σκοπιμότητας/αξιολόγηση του αντικτύπου.

Κατά τη συγκρότηση του οργανωτικού πλαισίου της GMES, θα συνεκτιμηθεί πλήρως η εμπειρία που αποκτήθηκε από τη διαδικασία GALILEO.

α) Βραχυπρόθεσμα

Σταδιακά θα αθροιστεί και η υφιστάμενη ζήτηση σε επίπεδο ΕΕ. Η Επιτροπή θα δημιουργήσει μια οργανωτική δομή ΠΠΠΑ, η οποία θα λειτουργεί εντός της Επιτροπής, για να ενισχύσει τη διαχείριση της ΠΠΠΑ. Η Επιτροπή θα ενισχύσει επίσης τις σχέσεις ανάμεσα στους συμβουλευτικούς φορείς που ενδιαφέρονται για την ΠΠΠΑ και συναφείς τομείς.

Τα καθήκοντα της νέας δομής για υπηρεσίες ΠΠΠΑ θα περιλαμβάνουν:

- τη χάραξη στρατηγικής για την ΠΠΠΑ· να αποτελεί το σημείο επαφής για το συντονισμό των δραστηριοτήτων της Επιτροπής που συνδέονται με την ΠΠΠΑ και την παγίωση των αναγκών των χρηστών·

- την ανάπτυξη δοκιμαστικών υπηρεσιών ΠΠΠΑ, ξεκινώντας με τις υπηρεσίες ταχείας οδού· και

- τη συμβολή της στη διαχείριση των τρεχουσών και μελλοντικών δραστηριοτήτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης.

Η δομή αυτή θα είχε τη δυνατότητα να αποτελέσει τον πυρήνα του εμβρυϊκού φορέα διαχείρισης της ΠΠΠΑ και σταδιακά να εργαστεί και για άλλα θεσμικά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ.

β) Μεσοπρόθεσμα από το 2007 και μετά

Με την έναρξη του ΠΠ7 θα ιδρυθούν λειτουργικές υπηρεσίες δοκιμαστικής φάσης. Οι απαιτήσεις των χρηστών θα παγιωθούν περαιτέρω, οι υπηρεσίες ΠΠΠΑ θα επικυρωθούν, θα αναπτυχθούν οι σχετικές υποδομές και θα ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις που θα εξασφαλίσουν τη μακροπρόθεσμη πρόσβαση σε δεδομένα και αυξημένη διαλειτουργικότητα.

Κατά τη φάση αυτή, εάν διατηρηθεί η οργανωτική δομή της Επιτροπής, ενδεχομένως να επεκταθεί με επιπλέον προσωπικό αποσπασμένο από εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές από τα κράτη μέλη της ΕΕ και του ΕΟΔ, ανάλογα με την πρόοδο των λειτουργικών υπηρεσιών. Αυτό ίσως να σημάνει την ανάγκη να προχωρήσουμε σε μια νέα δομή, ενδεχομένως στην κατεύθυνση μιας δομής κατάλληλης για μακροπρόθεσμη λειτουργία. Η Επιτροπή υπέδειξε ήδη[14] ότι μια κοινή τεχνολογική πρωτοβουλία (ΚΤΠ) για την ΠΠΠΑ θα μπορούσε να είναι μια από τις επιλογές προς συγκριτική αξιολόγηση για τη συγκέντρωση πόρων και την κινητοποίηση της κρίσιμης μάζας. Η προσέγγιση αυτή θα μπορούσε να εισαγάγει στο πρόγραμμα συναφείς οργανώσεις χρηστών. Αυτό θα αποδείκνυε ότι σταδιακά ο τελικός χρήστης είναι διατεθειμένος να συμμετάσχει οικονομικά στη διαδικασία.

Ωστόσο, θα χρειαστεί πλήρης εκτίμηση της πιο κατάλληλης δομής διαχείρισης. Η Επιτροπή προτείνει να συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για το σκοπό αυτό με τη σύσταση ειδικής υποομάδας του συμβουλευτικού συμβουλίου της ΠΠΠΑ. Ως υπόβαθρο θα χρησιμεύσει μελέτη συμβούλων που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του έκτου προγράμματος πλαισίου[15] για να υπολογιστεί ο αντίκτυπος πιθανών οργανωτικών μοντέλων.

---

[14] Ευρωπαϊκή διαστημική πολιτική - προκαταρκτικά στοιχεία COM(2005) 208 τελικό της 23.5.2005

[15] «GOSIS Report (D3) on potential GMES organisational models» έκθεση για πιθανά οργανωτικά μοντέλα της ΠΠΠΑ, δράση ειδικής στήριξης στο πλαίσιο του ΠΠ6

γ) Μακροπρόθεσμα – πλήρως λειτουργική φάση

Στη φάση αυτή αρκετές υπηρεσίες θα έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τη δοκιμαστική φάση. Η κάθε μια θα εγγυάται συγκεκριμένη ποιότητα και διαθεσιμότητα προϊόντων. Η διαρκής διαθεσιμότητα των υπηρεσιών ενδέχεται να επιτευχθεί με συμβάσεις προμηθειών υποκινούμενες από τους χρήστες, πιθανώς μέσω ενός κεντρικού φορέα.

4. ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΠΠΑ/ΕΠΙΘΕΣΗ ΣΗΜΑΤΟΣ

Είναι πολύ σημαντικό οι υπηρεσίες ΠΠΠΑ να καταστούν ευρύτερα γνωστές στους χρήστες και στο ευρύ κοινό. Το πρόγραμμα Galileo απολαμβάνει υψηλή αναγνώριση στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Για να φτάσει η ΠΠΠΑ σε συγκρίσιμα επίπεδα θα χρειαστούν συνεχείς προσπάθειες.

Πρέπει να καθοριστούν το κατάλληλο σήμα και σαφείς αξίες του σήματος. Η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών πρέπει να αυξηθεί σημαντικά με ένα διαρκές πρόγραμμα ευαισθητοποίησης του κοινού. Πρέπει να εξασφαλιστεί η αναγνώριση του προγράμματος από το κοινό, για παράδειγμα με ένα σχολικό διαγωνισμό για να επιλεγεί το όνομα του προγράμματος.

Η Επιτροπή σκοπεύει να διοργανώσει σύνοδο κορυφής για την ΠΠΠΑ το 2007. Η σύνοδος αυτή θα μπορούσε να συγκεντρώσει τα κύρια ενδιαφερόμενα μέρη από το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα με σκοπό την υπογράμμιση της προόδου, την ανταλλαγή εμπειρίας και την κατάστρωση σχεδίου για ένα ολοκληρωμένο παγκόσμιο σύστημα γεωεπισκόπησης.